

Ministry of Education and Science of Ukraine
Oles Honchar Dnipro National University

CERTIFICATE

This is to certify that

TETIANA PYSLAR

has participated successfully in

The Third All-Ukrainian Scientific Conference

**Socio-Humanitarian Sciences
and
the Contemporary Challenges,**

Dnipro, Ukraine, May 25-26, 2018

Vice Rector for Research

S. I.Okovytyy

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара

СЕРТИФІКАТ

засвідчує, що

Пислар Тетяна Петрівна

взяла участь

у III Всеукраїнській науковій конференції

**«Соціально-гуманітарні науки
та сучасні виклики»**

25-26 травня 2018 року
м. Дніпро

Проректор з наукової роботи

С. І. Оковитий

Міністерство освіти і науки України
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут філософії НАН України
Інститут історії України НАН України
Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

МАТЕРІАЛИ

III Всеукраїнської наукової конференції
(присвяченої 100-річчю Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара)

25-26 травня 2018 р.

Частина II

та рівня усвідомленості молодого людиною духовних ідеалів (як особистісних, так і трансцендентних); 2) визначення значущості духовно-світоглядних смислів; 3) встановлення вагомості духовних цінностей (естетичних, гуманістичних, екологічних, пізнання та самопізнання, духовного самовдосконалення та самореалізації) у загальній системі життєвих цінностей особистості; 4) спрямованість мислення на вищі духовні категорії, осягнення життєвих смислів, свого призначення та життєвого шляху; 5) орієнтацію на вищі позитивні емоційно-почуттєві стани особистості та їх актуалізацію.

Ефективність формування життєвих цінностей американських студентів значно підвищується, якщо зміст цих цінностей засвоюється не тільки у формі специфічного технологічного отримання, доведення, утвердження (творчість, дослідження, продукування), а піддається одухотворенню, тобто виступає для кожної особистості як духовно-світоглядна цінність життя, що поєднується із духовними цінностями віри у вищі форми існування, надії на добробут та об'єднуючу любов до оточуючих [5].

Загалом, збагачення та актуалізація духовно-світоглядного потенціалу особистості американського студента у вищому навчальному закладі, що супроводжується важливими емоційно-почуттєвими проявами його духовності (у вигляді радості, любові, дружби, задоволення, партнерства, приязні, симпатії, емпатії, солідарності, єдності) та відчуття задоволення і окриляючими переживаннями, детермінує розвиток у нього позитивних життєвих орієнтирів. Інакше кажучи, духовно-світоглядний потенціал студента виступає важливою феноменальною основою модернізації системи його життєвих цінностей під час навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі США.

Список використаних джерел

1. Вяткіна Н. Б. (2005). Американська філософія прагматизму: витоки і цінності: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 22 грудн., (сс. 9–16). Полтава: ПОППО.
2. Дубич К. (2009). Особливості формування духовного потенціалу особистості студента вищого навчального закладу. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика: зб. наукових праць*, Вип. 1(30), (сс. 63–72). Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля.
3. Савчин М. В. (2001). *Духовний потенціал людини*. Івано-Франківськ: Вид-во «Плаї» Прикарпатського університету.
4. Cote, J.E.a.L., Ch. G. (2014). *Identity, Formation, Agency, and Culture: A Social Psychological Synthesis*. Psychology Press, USA.
5. Bowen, H. (Ed.) (1996). *Investment in Learning. The Individual and Social Value of American Higher Education*. New York: Routledge.
6. Floresco, S. B. (2015). *The Nucleus Accumbens: An Interface Between Cognition, Emotion, and Action*. *Annual Review Psychology*, Vol. 66, 25–52.
7. Fox, K., Becker-Green, J., Gault, J., & Simmons, D. (2005). *Native American youth in transition: The path from adolescence to adulthood in two Native American communities*. Portland, OR: National Indian Child Welfare Association.
8. Hedlund-de Witt, A. (2014). *Rethinking Sustainable Development: Considering How Different Worldviews Envision «Development» and «Quality of Life»*. *Sustainability*, 6, 10–28.
9. Hemingway, Christine A. (2005). *Personal Values as A Catalyst for Corporate Social Entrepreneurship*. *Journal of Business Ethics*, 60(3), 233–249.
10. Ivtzan, I., et al. (2009). *Linking Religion and Spirituality with Psychological Well-being: Examining Self-actualisation, Meaning in Life, and Personal Growth Initiative*. *Journal of Religion and Health*, Vol. 48, no. 1.
11. Patel, R. (2008). *Environmental Beliefs, Values, and Worldviews: Etiology, Maintenance, and Transformation*, James Madison University, Virginia, USA.

Т. П. Пислар

ДО ПИТАННЯ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Іноземним студентам нелегко даються перші кроки в науці - на заваді мовні бар'єри, та вони наполегливо їх долають. Підготовці іноземних студентів-медиків притаманна певна специфіка, зокрема адаптивного характеру різних рівней. Запорукою успішного подолання означеної проблемної групи питань є застосування

диференційованих підходів до навчання таких студентів та їх участі у різноманітних наукових заходах, що безумовно, додасть студентам мовної практики та підійме їх на вищій щабель опанування дисципліною.

В Україні медична освіта є найбільш рейтинговою на ринку освітніх послуг для іноземних студентів. З понад 64 тис. іноземців, що навчаються в Україні, майже 40% здобуває освіту саме за медичними спеціальностями.

Іноземними слухачами зокрема Одеського національного медичного університету є представники різних національностей: китайці, араби, африканці (Сирія, Ліван, Ірак, Палестина), індуси.

Мовна освіта становить визначний чинник формування особистості студента-медика, виконуючи такі функції як комунікативно-навчальну, освітню, виховну та розвиваючу, що є особливо значущим елементом для умов адаптивного характеру. Більш того, вона є базовим сегментом освіти особистості студентів-іноземців медичних вишів в сучасному світі, який забезпечує опанування іноземними мовами, як засобом пізнання і розуміння оточуючого світу та комунікації завдяки формуванню комунікативної компетенції. Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти передбачено, що до іншомовної підготовки студентів випускників університету з нефілологічних спеціальностей входять такі компетенції як, мовна, мовленнєва, соціокультурна і дискурсивна компетенції на рівні B2 [4; с.14].

Занурення у світ науки та опанування мовами іноземних громадян у Одеському національному медичному університеті починається з мовної підготовки на підготовчому відділенні. Основна мета його роботи – формування мовної компетенції у майбутніх студентів, оскільки успішність подальшого навчання та, відповідно, рівень професійної підготовки безпосередньо залежить саме від рівня мовної підготовки. Слухачі підготовчого відділення, як і студенти I – IV курсів, забезпечені навчально-методичною літературою. У процесі навчання постійно використовуються технічні засоби навчання, з допомогою яких слухачі підготовчого відділення мають можливість відпрацьовувати граматичні навички за допомогою мовних програм, які постійно оновлюються [6; с.183].

Кафедра докладно зусиль, щоб здійснювати мовну підготовку студентів-іноземців на належному рівні. Проте разом із удосконаленням навчання російської мови, вважаємо доцільне ввести елективний курс української мови для іноземних студентів, оскільки вони мешкають у середовищі, де документація, телебачення, преса ведуться державною мовою. Треба відзначити, що засвоєння української мови за умови знання російської не є для студентів проблемним та складним. У межах підготовки студентів-іноземців ведеться робота з групами англомовних студентів, якість якої залежить від мовної компетенції викладача.

Вважаємо за доцільне, враховуючи особливості менталітету, у межах підготовки груп англомовних студентів-іноземців застосовувати диференційований підхід до навчання слухачів та студентів з різних країн. По-перше, нагально необхідним є вибір студента-іноземця у запропонованому відповідний йому наборі підручників та методичних посібників, зокрема з урахуванням вищого або нижчого рівню володіння англійською мовою. По-друге, доцільним було б застосування різноманітних методичних прийомів, проведення систематичного контролю засвоєння знань різного рівня складності: від тестів до самостійно оформлених міні-есе. Використовуваний навчально-методичний комплекс дозволяє враховувати індивідуальні особливості представників кожної нації.

Як вбачається з офіційних статистичних даних Міністерства науки та освіти України, приведених у таблиці, достатньо велика масова частина студентів-іноземців навчається саме англійською, після української та російських мов (Рис.1) [3].

Мова навчання	2014-2015	2015-2016	Зміни (%)
Українська	10442 (16,53%)	31507 (49,30%)	+32,77
Російська	36185 (57,28%)	20331 (31,81%)	-25,47
Англійська	16504 (26,13%)	12064 (18,88%)	-7,25
Французька	40 (0,06%)	2 (0,003%)	-0,06
Німецька	1 (0,002%)	2 (0,003%)	+0,001

Рис. 1 Мови навчання студентів –іноземців

Результативність запропонованого підходу до навчання студентів-іноземців передусім ставить високі вимоги до особистості викладача, його професійної підготовки, ерудиції, світогляду [5; с.111].

Професійний ріст викладачів повинен включати не лише збільшення обсягу знань, а й розширення світогляду, вміння враховувати особливості менталітету при обиранні стратегії навчання, виховання в собі пріоритету об'єктивності над суб'єктивністю. Інколи складно погодитись з особливостями менталітету студентів. Десятки разів нагадуючи ім'я по батькові викладача, чуєш у відповідь незмінне «преподаватель». Але це не навмисно, а норма, бо звертання на ім'я або ім'я по батькові, як наголошують студенти з Марокко, Анголи, допускається лише в родинному та дружньому колі [6; с.184].

Варто відзначити зацікавленість викладачів питанням покращення рівня володіння англійською мовою. Відтак, починаючи з 2017 навчального року на базі кафедри працює три групи з вивчення англійської мови, причому в кожній з них викладання ведеться за певним рівнем складності: від початкового до високого. Проведення курсів для викладачів, які працюють з англомовними студентами, безумовно, сприяє та сприятиме справі підвищення рівня володіння мовою, адже саме мовна компетенція викладача є запорукою ефективності та продуктивності його роботи з англомовними студентами.

Із власного досвіду можна зробити висновки, що робота з англомовними студентами найскладніша. Вона передбачає, по-перше, високий професіоналізм, ерудованість, по-друге, міцне здоров'я, витримку, толерантність, по-третє, достатнє володіння англійською мовою, по-четверте – високу загальну культуру, обізнаність у багатьох галузях науки і культури. Ставлення англомовних студентів до викладання англійською мовою неоднозначне, але треба враховувати психологію цієї категорії студентів та знаходити індивідуальні підходи в роботі з ними.

Особливу увагу викладачами як у підготовчому відділенні, так і безпосередньо під час навчання профільним дисциплінам, приділяється навчання англомовних студентів з Індії. Вивчаючи психологію цих студентів, мають місце такі особливості, зазначені у наукових дослідженнях: по-перше, індуїсти віддають перевагу вивченню медицини; по-друге, вони наполегливі та працездатні; по-третє, порівняно зі студентами з інших країн – більш відповідальні.

Професійно-орієнтоване навчання студентів-іноземців іноземної мови є сучасною вимогою та складовою професійної підготовки. Виділення та заострення уваги студентів-іноземців на специфічних мовно-мовленневих лінгвістичних особливостях іноземної мови, дає змогу досягти продуктивних результатів особливо високого рівню у навчальній діяльності з розвитку іншомовної комунікативної компетентності даної когорти студентів, намітити шляхи оптимізації та інтенсифікації навчального процесу [4].

Водночас недостатньо дослідженою проблемою при вивченні іноземної мови залишається медичний сленг, що не є виключно мовою робітників медичної сфери, однак активно використовується пресою, художньою літературою. Так як молодь приймає найактивнішу участь у формуванні сленгу, то вивчення медичного

сленгу завжди викликає неабияку цікавість у студентів-медиків [5, с. 54-56].

Таким чином, особливості процесу мовної підготовки та вивчення іноземних мов студентів-іноземців медичних вишів свідчать про необхідність кардинального перегляду існуючої системи підготовки майбутніх медичних фахівців, застосування диференційованої методики, яка повинна бути максимально спрямована на фахово-практичні інтереси студентів-іноземців; вдосконалення методологічних, методичних та організаційних засад іншомовної підготовки, цілеспрямованість організації занять, змістовне наповнення курсу, конкретизація діючих програм з іноземних мов, розробка навчальних посібників та навчально-методичних матеріалів для кожної спеціальності.

Зазначені напрями можуть бути предметом подальших наукових досліджень. Підготовка професійних спеціалістів вимагає від усіх учасників навчання, - від студентів до адміністрації вищого навчального закладу, злагодженої постійної праці для досягнення поставленої мети.

Список використаних джерел

1. Актуальные проблемы обучения иностранных студентов: Материалы межвузовской научно-практической конференции. – Днепропетровск, 1998 - 2014. – №№ 1-17.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. - К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://mon.gov.ua/>;
4. Сердега Н.О. Вивчення предмету «Англійська мова за професійним спрямуванням» у вищих медичних навчальних закладах [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1211/75>;
5. Терлецька І.М. Нові технології навчання. - Вип. 54: науково-метод. зб. 2008, - 105 с.
6. Філат, Т.В.; Ковтуненко О.В.; Сербіненко Л.М.; Сидора М.Ю.; Запорожець О.С. (2016) Мовна підготовка іноземних громадян як основа якісної освіти іноземних студентів. Актуальні питання якості медичної освіти (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку): матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 12-13 трав. 2016 р.). С. 182-184.

Н. О. Лисенко

КОМУНІКАЦІЯ У ФОРУМАХ І ЧАТАХ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «КУЛЬТУРА НАУКОВОГО МОВЛЕННЯ»

Невпинний розвиток інформаційних технологій дозволив суттєво урізноманітнити форми проведення освітнього процесу, зокрема за рахунок упровадження дистанційних курсів.

Сьогодні над створенням теоретичного підґрунтя дистанційної освіти, апробацією різних освітніх технологій і впровадженням досвіду західноєвропейських університетів, розробкою вимог до дистанційних курсів та діяльності тьютора працюють В. Кухаренко, А. Бойко, Н. Дем'яненко, Л. Настенко, Н. Томарева та ін., проте й досі в нашій країні поняття й нормативна база тьюторства знаходиться у стадії становлення і, як будь-яке нове явище, не має ані чіткого визначення, ані закріплених функцій. Однак це не заважає йому бути провідним елементом системи дистанційного навчання.

Метою нашої статті є узагальнення практичного досвіду щодо використання навчальних форумів і чатів – невід'ємної складової інтерактивного освітнього простору.

На даному етапі інтерактивний освітній простір Центру дистанційних технологій навчання НФаУ умовно поділяється на дві складові: дистанційну підтримку самостійної роботи студентів та дистанційні курси для студентів-фармацевтів з усіх дисциплін на платформі Moodle. Викладачами кафедри українознавства та ла-

СЕКЦІЯ VI. СУЧАСНА ОСВІТА: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД, МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ .	3
<i>Пацан В.О. (Євлогій, архієпископ Новомосковський) Українська духовно-академічна традиція в постсекулярній перспективі: ідея синергії духовності й інтелекту як дороговказ оновлення науково-освітнього простору в сучасній Україні .</i>	3
<i>Горбань Т. Ю. Питання про національну школу в українському національно-демократичному русі початку ХХ ст. .</i>	8
<i>Плаксина О.І. Педагогічні дослідження: необхідність їх застосування та розвитку на сучасному етапі історії .</i>	9
<i>Сойчук Р.Л., Трачук М.М. Формування національно-громадянського патріотизму особистості як науково-педагогічна проблема .</i>	11
<i>Лук'янчук Г.Я., Корнейко А.О. Шляхи підвищення престижності педагогічної професії в сучасній українській освіті .</i>	12
<i>Аврахова Л.В., Петренко В.О. Освіта і інноваційна діяльність інженерного спеціаліста в промисловості України .</i>	15
<i>Червона Л. М. Участь студентів в університетському врядуванні .</i>	17
<i>Галушак И.В., Дульфан А.Я., Фатьянова Н.Б. Аспекти преподавания фундаментальных наук сквозь призму истории .</i>	18
<i>Усик В.І. Ефективність сфери освіти як необхідність зваженої освітньої політики .</i>	20
<i>Комісаров В.А. Розвиток творчих здібностей учнів шляхом запровадження інноваційних технологій .</i>	21
<i>Похилюк О.М. Реалізація творчого потенціалу науково-педагогічного колективу закладу вищої освіти (З досвіду організації тематичних тижнів на філологічному факультеті Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу) .</i>	25
<i>Очеретяний А.В. Духовно-світоглядний потенціал американського студента як основа модернізації його життєвих цінностей .</i>	29
<i>Пислар Т.П. До питання мовної підготовки іноземних студентів .</i>	31
<i>Лисенко Н.О. Комунікація у форумах і чатах при дистанційному викладанні дисципліни «Культура наукового мовлення» .</i>	34
<i>Венгерська Н.В. Інноваційні технології на уроках географії як формування компетентностей майбутніх офіцерів .</i>	37
<i>Гомон А.М. Українознавчий компонент у змісті навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна» .</i>	38
<i>Сойчук Р.Л., Мирончук І.О. До проблеми формування загальнолюдських моральних цінностей особистості в умовах сьогодення .</i>	40
<i>Шмундяк О.В., Шиян Д.О. Роль веб-квест технології у розвитку творчої особистості викладача і студента .</i>	41